

Kuhmon kaupungin talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024 - 2025

Khall 25.10.2022 § 283

Valmistelija Talousjohtaja Eija Jansson, p. 044 7255 223.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan.

Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan on toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatettava talousarviota.

Kuhmon kaupungin tase oli 31.12.2021 ylijäämäinen 3,1 miljoonaa euroa.

Kaupungin palvelualueet ja -yksiköt ovat valmistelleet talousarviota. Valiokunnat ovat omalta osaltaan käsitelleet alustavia numeroita ja suunnitelmia ja ovat lähettäneet suunnitelmat jatkokäsittelyyn. Tässä vaiheessa kaupunginhallituksen käsittelyyn ja keskustelun pohjaksi annetaan alustavat talousnumerot, kaupunkistrategiaan pohjautuvat vuoden 2023 toiminnan painopistealueet, strategiset riskit ja keskushallinnon toiminnalliset tavoitteet sekä investointipainelaskelma.

Poikkeavuutta aiempien vuosien talousnumeroihin aiheuttaa ennen muuta 1.1.2023 voimaan tuleva sote-uudistus. Sote- ja pelastustoimenkulut jäävät pois kaupungin menoista. Samalla kaupungin kunnallisveroprosentti laskee 22,0 %:sta 9,36 %:iin ja valtionosuudet leikkaantuvat. Ympäristöterveydenhuolto siirtyy vuoden 2023 alussa Kainuun sote-kuntayhtymän hoidosta kuntien vastattavaksi. Kainuussa Sotkamon kunta toimii vastuukuntana ja laskuttaa muita kuntia kunkin osuuden mukaisesti. Kuhmon talousarviossa ympäristöterveydenhuollon kulu on budjetoitu vetovoimaisuuden palvelualueen elinvoimapalveluiden vastuualueelle. Sote-uudistuksen myötä Kainuun kuntien aiemmin sote-kuntayhtymälle palveluna tuottamaa ateria- ja puhtaanapitopalvelua ollaan mahdollisesti yhtiöittämässä vuoden 2023 alusta. Budjetin ensimmäiseen vaiheeseen ateria- ja puhtaanapitopalveluiden kustannukset on budjetoitu vanhaan tapaan. Muutos

näiltä osin tehdään talousarvioprosessin myöhemmässä vaiheessa. Tällä muutoksella ei ole merkittävää tulosvaikutusta Kuhmon kaupungin tulokseen.

Kuhmon kaupungin talousarvio vuodelle 2023 on tässä vaiheessa 1,27 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Palvelualueiden ja tulosityksiköiden tavoitteiden asetanta ja talouden suunnittelu on vielä kesken. Kuhmon kaupunginvaltuustolle järjestään talousseminaari maanantaina 24.10. Talousseminaarissa tulevien linjausten ja kaupunginhallituksen ensimmäisen käsittelyn jälkeen tavoitteita täsmennetään ja talousnumeroihin voi tulla merkittäviäkin muutoksia.

Kaupunginhallitus käsittelee talousarviota seuraavan kerran kokouksessaan 8.11.2022. Tuolloin tehdään päätös myös kaupungin kiinteistöveroprosenteista vuodelle 2023.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Määttä Tytti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus aloittaa talousarvion käsittelyn ja käy yleiskeskustelun toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä investoinneista.

Kaupunginhallitus palauttaa talousarvion uudelleen valmisteluun ja evästäää valmistelua.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Merkitään kokoustauko klo 15:49 - 15:55.

Khall 29.11.2022 § 329
689/02.02.00/2022

Valmistelija talousjohtaja Eija Jansson, puh. 044 725 5223.

Kuhmon kaupungin toimialat ovat jatkaneet toiminnan suunnittelua. Kaupunginhallitus määritti kokouksessaan 8.11.2022 veroprosentit, mutta ei jatkokäsittelyt talousarviota. Valiokuntakäsittelyssä toimialojen nyt tekemät suunnitelmat olivat elinvoimavaliokunnassa 23.11. ja hyvinvointi- ja sivistysvaliokunnassa 24.11.

Talousarvion laadintaa on tänä vuonna tehty ennustettavuudeltaan vaikeassa tilanteessa. Korkojen ja inflaation kehitys, rahoitusarvopaperimarkkinan kehitys ja pian voimaan tulevan soteuudistuksen myötä tulevat muutokset palvelurakenteeseen aiheuttavat kysymysmerkkejä toiminnan suunnittelussa. Ateria- ja puhtaanapitopalvelun tuottamismallia ei ole Kainuun hyvinvointialueen ja kuntien välillä pystytty ratkaisemaan tämän pykälän kirjoittamisvaiheessa. Tältä osin talousnumerot on nyt käsiteltävässä talousarviossa budjetoitu vanhan käytännön mukaisesti. Sillä, yhtiöitetäänkö ateria- ja puhtaanapitopalveluiden tuottaminen tai keskittykö Kuhmo jatkossa pelkästään omaan tuotantoon, ei arvioida olevan tulosmielessä merkittävää vaikutusta nyt budjetoituun tulokseen. Näiltä osin Kuhmo tarvittaessa avaa talousarvion vuoden 2023 alussa siinä vaiheessa, kun asiasta on tehty tarvittavat päätökset ja yhteistoimintamenettely henkilöstön kanssa on saatettu loppuun.

Kuhmon kaupungin taseessa oli vuoden 2021 lopussa ylijäämää 3,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 tulos on tämän hetken ennusteen mukaan muodostumassa merkittävästi ennakoitua paremmaksi. Tulosta liikuttelee vielä tänä vuonna Kainuun sote-kuntayhtymän tulos. Ennuste liikkuu tällä hetkellä 1,0 – 2,0 miljoonan euron ylijäämän välillä. Se millaiseksi tulos lopulta muodostuu, on iso merkitys vuoden 2023 lopulliselle valtionosuudelle, jonka osalta tasausmaksut maksetaan kunnille tasajoin vuosina 2024 ja 2025.

Nyt laaditun talousarvion mukaan vuoden 2023 tulos noin 670 tuhatta euroa ylijäämäinen siitä huolimatta, että talousarviovuodelle on suunniteltu kertaluontoisia erityispanostuksia elinvoiman parantamiseen ja lisäpanostuksia osaamisen resurssointiin kaupungin palvelukseen. Huomattavaa on, että kaupungin talousarviossa koko suunnittelukauden rahoitusarvopapereiden tuotto on budjetoitu nollatuotolla riskin pienentämiseksi. Onnellisessa tilanteessa tämä on positiivinen riski ja luo mahdollisuuksia uudenlaisten panostusten tai esimerkiksi kiinteistöihin liittyvien kulukirjausten tekemiseen siinä tapauksessa, että rahoitusarvopapereiden markkina kääntyy positiiviseksi.

Kaupungin taseessa olevan ylijäämän ennakoidaan siis kasvavan vuosien 2022 ja 2023 ylijäämäisten tulosten myötä 5 – 6 miljoonaan euroon. Vaikka laskennallisesti ennustettujen vuosien 2024 ja 2025 tulokset näyttävät alijäämää, tulee kaupungin tase säilymään ylijäämäisenä suunnittelukauden loppuun saakka.

Paineita sopeuttamiselle tuo kuitenkin kaupungin suuri velkaantuneisuus ja tulevan viiden vuoden iso investointipaine. Tulevalle viisivuotiskaudelle kohdistuu tällä hetkellä noin 30 miljoonan euron investointipaine. Siitä suunnittelukaudelle 2023 – 2025 kohdistuu 16,2 miljoonaa euroa. Ennusteen mukaan kaupungin lainakanta nousee suunnittelukaudella vuoden 2021 lopun 37,2 miljoonasta eurosta noin 47 miljoonaan euroon. Mikäli kaikki investointipainelaskelman mukaiset investoinnit toteutetaan uhkaa Kuhmon lainakanta nousta vuoden 2027 loppuun mennessä edelleen liki 60 miljoonaan euroon.

Kuhmon kaupungin tavoitteena on talouden kestävä kehitys. Taseen tasapainonlisäksi on syytä tavoitella myös kaupungin lainakannan kasvun taittamaista ja pienentämistä. Investointien viisas toteuttaminen ja jaksottaminen on osa sopeuttamista. Myös kiinteistöstrategian toimeenpano on tärkeä osa lainakannan kasvun taittamista ja käyttötalouden sopeuttamista.

Valtuuston hyväksymä strategia on ohjannut talousarvion laadintaa. Jokainen palvelualue ja yksikkö on suunnittelut toimintaansa, jotta kaupunkistrategia toteutuisi. Kantavana teemana on ollut visiomme ”Kuhmo – Täyttä elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa” sekä missiomme ”Luomme mahdollisuuksia - Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia ja ajatella isosti”.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Määttä Tytti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää omalta osaltaan hyväksyä vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2024 – 2025 taloussuunnitelman ja esittää valtuustolle talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksymistä. Kaupunginhallitus oikeuttaa viranhaltijat tekemään talousarviokirjaan teknisluntoisia muutoksia.

Keskustelun aikana kaupunginjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen:
Kaupunginhallitus hyväksyy omalta osaltaan käyttötalousosan.
Investointisuunnitelma palautetaan uuteen valmisteluun ja käsittelyä jatketaan
7.12. Kaupunkikonsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet käsitellään
seuraavassa kokouksessa.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan muutetun
pätösehdotuksen.

Merkitään kokoustauko klo 18:26 – 18:36.